

De opvang van asielzoekers in België

Inhoud

	p.
1. Asielzoeker?	5
2. Met hoeveel zijn ze?	6
3. Welke hulp krijgen ze?	9
4. Waar verblijven ze?	10
5. Hoe werkt een opvangcentrum?	11
6. Krijgen asielzoekers geld?	12
7. Mogen ze werken?	14
8. Hoe lang duurt de opvang?	15
9. En kinderen?	17
10. Mogen alle asielzoekers in België blijven?	18
11. Hoe kunnen zij zich in België integreren?	19
12. Hoe kunnen zij terugkeren naar hun land?	20
13. Kan ik een centrum bezoeken, vrijwilliger worden, stage lopen of een schenking doen?	20
14. Wat is hervestiging?	21
15. Wat is de rol van Fedasil?	22
Trefwoorden	24

1

Asielzoeker?

Elke vreemdeling die in België aankomt, kan hier asiel vragen, dit wil zeggen bescherming door ons land. De registratie vindt plaats in het aanmeldcentrum te Brussel, dat beheerd wordt door Fedasil.

De Dienst Vreemdelingenzaken registreert de aanvraag en het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) onderzoekt die vervolgens. Het CGVS kan de vluchtelingenstatus toekennen, weigeren of intrekken.

Het **Verdrag van Genève** (van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen), dat België ondertekend heeft, legt de voorwaarden vast waaraan iemand moet voldoen om te worden erkend als 'vluchteling'. Een vluchteling is "een persoon die uit vrees voor feitelijke vervolging vanwege ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of het vertolken van politieke standpunten, zich buiten het land van zijn nationaliteit bevindt en die - vanwege die vrees - geen aanspraak meer kan of wil maken op bescherming door dat land".

2

Met hoeveel zijn ze?

Wereldwijd is een recordaantal van meer dan **90 miljoen mensen op de vlucht**. De grote meerderheid van hen leeft in een andere regio binnen het eigen land of in een buurland. Slechts een klein deel komt naar Europa om asiel te vragen (bron: UNHCR.be).

België registreerde de afgelopen jaren tussen 20.000 en 40.000 asielaanvragen/jaar, met een piek van 45.000 in 2015.

3

Welke hulp krijgen ze?

Asielzoekers krijgen **materiële steun**. Die hulp is gewaarborgd zolang het onderzoek van hun asielaanvraag loopt. Het gaat om huisvesting in een opvangstructuur voor asielzoekers (collectief centrum of individuele woning). Asielzoekers krijgen geen financiële hulp.

Opvang is een recht, maar geen verplichting. Sommige asielzoekers geven er de voorkeur aan bij vrienden of familie te verblijven. In dat geval genieten ze niet de begeleiding die de opvangstructuren bieden, met uitzondering van de medische hulp die voor alle asielzoekers gewaarborgd is.

4

Waar verblijven ze?

Asielzoekers worden gewoonlijk opgevangen in een **collectief centrum** beheerd door Fedasil of een van zijn partners (bv. het Rode Kruis).

Sommige personen verblijven in **individuele woningen**, beheerd door OCMW's (de 'lokale opvanginitiatieven' of LOI) of ngo's. Het gaat om gemeubelde appartementen of studio's. Deze woningen zijn bestemd voor kwetsbare personen of personen die veel kans hebben om erkend te worden als vluchteling.

5

Hoe werkt een opvangcentrum?

In het opvangcentrum wordt voorzien in **de basisbehoeften van de bewoners (onderdak, maaltijden, kleding)**, maar krijgen ze ook maatschappelijke, juridische, medische en psychologische begeleiding. Iedere bewoner kan terecht bij een maatschappelijk werker.

Gezinnen krijgen een eigen kamer, terwijl alleenstaanden een gemeenschappelijke kamer delen. Vermits het samenleven in een gemeenschap enige aanpassing vergt, wordt een huishoudelijk reglement opgesteld om het samenleven sereen te laten verlopen.

De bewoners verblijven in het opvangcentrum in afwachting van een beslissing mbt. hun asielaanvraag. Personeel en vrijwilligers helpen de bewoners om hun dagen zinvol in te vullen en bieden allerhande activiteiten aan, zoals opleidingen, animatie en sportieve activiteiten.

Open versus gesloten centra. De centra van Fedasil en zijn partners zijn 'open'. De bewoners zijn asielzoekers en ze mogen de gebouwen vrij in en uit. De gesloten centra daarentegen worden beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken en er verblijven hoofdzakelijk vreemdelingen die op hun uitwijzing wachten.

6

Krijgen asielzoekers geld?

Asielzoekers in België krijgen geen financiële hulp, enkel materiële hulp (opvang en begeleiding). Wel krijgen asielzoekers iedere week **zakgeld** (enkele euro's per week). Dat zakgeld kunnen ze aanvullen door klussen op te knappen voor de gemeenschap in het centrum (schoonmaken, helpen bij het verdelen van maaltijden, enz.).

7

Mogen ze werken?

Niet meteen. Asielzoekers kunnen **4 maanden** na de indiening van hun asielaanvraag en onder bepaalde voorwaarden een arbeidsvergunning aanvragen.

Als een asielzoeker een loon ontvangt, zal Fedasil een financiële bijdrage vragen (naargelang de inkomsten) voor de kosten van de opvang in het centrum.

8

Hoe lang duurt de opvang?

Zolang zijn asielaanvraag wordt onderzocht, heeft de asielzoeker recht op opvang. De periode van de opvang hangt dus af van de tijd die de asielinstanties voor het dossier nodig hebben. Dit kan variëren van enkele weken tot meer dan een jaar, de eventuele beroepsprocedures niet meegeteld.

9

En kinderen?

Kinderen die met hun ouders aankomen, verblijven hier vanzelfsprekend als gezin en delen één kamer.

Net als alle andere minderjarigen in België zijn jonge asielzoekers leerplichtig. Meestal gaan ze naar een school in de buurt van het centrum. Indien mogelijk gaan de kinderen eerst naar een onthaalklas ('OKAN'), waar ze aangepaste lessen krijgen (cursus Nederlands) voor ze overgaan naar een gewone klas.

In het centrum kunnen de kinderen ook rekenen op de ondersteuning van het personeel en van de talrijke vrijwilligers om hen te helpen met schoolwerk, huiswerkklas, enz..

Minderjarigen die in België aankomen zonder ouders, krijgen aangepaste opvang en begeleiding. In het begin worden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (of **NBMV's**) opgevangen in een observatie- en oriëntatiecentrum (OOC) van Fedasil. Vervolgens verhuizen ze naar de opvangplaats die het best op hun noden is afgestemd (Fedasil, opvangpartner, pleeggezin).

Elke jongere krijgt een voogd toegewezen door de Dienst Voogdij van de FOD Justitie. Deze voogd behartigt zijn belangen en helpt hem bij het maken van keuzes voor zijn toekomst.

10

Mogen alle asielzoekers in België blijven?

Nee. Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) is belast met het onderzoek van de asielaanvraag.

Indien het CGVS de vluchtelingenstatus toekent, geniet de asielzoeker de bescherming van België en krijgt hij een tijdelijke verblijfsvergunning (om te beginnen voor 5 jaar). De vluchteling kan dan op zoek gaan naar een eigen woning en kan, als hij niet over eigen inkomsten beschikt, bij een OCMW aankloppen voor financiële bijstand.

Als de asielaanvraag wordt afgewezen en de asielzoeker alle beroepsmogelijkheden heeft benut, krijgt hij een bevel om het grondgebied te verlaten. Sommigen verlaten België op eigen initiatief (met de hulp van het programma voor vrijwillige terugkeer bijvoorbeeld), anderen worden gedwongen gerepatrieerd.

11

Hoe kunnen zij zich in België integreren?

De integratie start in het opvangcentrum. Asielzoekers krijgen er informatie over het leven in België, over de normen en waarden van ons land. De centra organiseren taallessen, doorgaans met de hulp van vrijwilligers.

Als ze een verblijfstitel krijgen, gaat de integratie verder na het verblijf in het centrum. Het integratietraject hangt af van het gewest waarin de vluchtelingen besluiten zich te vestigen.

12

Hoe kunnen zij terugkeren naar hun land?

Als hun asielaanvraag afgewezen wordt en zij het land moeten verlaten, kunnen asielzoekers bij Fedasil vragen om de vrijwillige terugkeer naar hun land van herkomst te organiseren.

13

Kan ik een centrum bezoeken, vrijwilliger worden, stage lopen of kleren schenken?

Dit kan zeker. Het eenvoudigste is om rechtstreeks contact op te nemen met het/de betreffende opvangcentrum/centra om na te gaan wat de mogelijkheden en de noden zijn. De contactgegevens van alle centra (Fedasil en partners) zijn te vinden op www.fedasil.be.

14

Wat is hervestiging?

België neemt deel aan het Europese programma voor 'hervestiging': vluchtelingen die zich aan de grens van een land in oorlog bevinden, worden geselecteerd en vervolgens overgebracht naar ons land. In dit kader hervestigt België hoofdzakelijk Syriërs die tijdelijk in Turkije, Jordanië of Libanon verblijven.

België heeft zich er toe verbonden om jaarlijks een bepaald aantal vluchtelingen te hervestigen (meer informatie op www.hervestiging.be).

15

Wat is de rol van Fedasil ?

Fedasil is een organisatie van de Belgische federale overheid. Ze is belast met het opvangen en begeleiden van asielzoekers gedurende het onderzoek van hun aanvraag door de asielinstanties.

Fedasil garandeert een kwaliteitsvolle opvang binnen de verschillende opvangstructuren. Fedasil is ook verantwoordelijk voor de vrijwillige terugkeer van migranten.

De andere asielinstanties:

- **De Dienst Vreemdelingenzaken** registreert de asielaanvraag, controleert de verklaringen over de identiteit en het traject van de asielzoeker en onderzoekt of België bevoegd is voor het behandelen van de aanvraag.
- **Het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS)** is een onafhankelijke organisatie die onderzoekt of de asielzoeker voldoet aan de voorwaarden voor de toekenning van de status van vluchteling of subsidiaire bescherming.
- **De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV)** is een onafhankelijke rechtbank bij dewelke de asielzoeker in beroep kan gaan na een negatieve beslissing. Deze rechtbank kan de beslissing van het CGVS bevestigen, een nieuw onderzoek bevelen of de asielzoeker zelf het beschermingsstatuut toekennen.

Trefwoorden

Asielzoeker

Persoon die zijn land is ontvlucht op zoek naar bescherming en die een asielaanvraag heeft ingediend. De betrokkene wacht tot zijn beslissing wordt aanvaard of afgewezen door België. Tijdens deze procedure heeft de persoon een geldige verblijfsvergunning op het grondgebied.

Verzoeker om internationale bescherming

Volgens de officiële terminologie zeggen we 'verzoeker om internationale bescherming'. Deze term wordt in de Belgische en Europese wetteksten gebruikt i.p.v. 'asielzoeker'.

Vluchteling

Persoon van wie België de asielaanvraag heeft aanvaard omdat er, in de betekenis van het Verdrag van Genève, gegronde vermoedens zijn dat de betrokkene voor zijn leven moet vrezen als hij naar zijn land zou terugkeren. In dit geval hebben we het over een "erkend vluchteling".

Uitgeprocedeerde asielzoeker

Asielzoeker van wie de asielaanvraag niet werd aanvaard en die het bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten.

Personen zonder papieren

Migrant die zich in België bevindt zonder wettige verblijfsdocumenten. Het kan gaan om een uitgeprocedeerde asielzoeker, een buitenlander (student, toerist) van wie het visum niet meer geldig is, iemand die zonder geldige toelating België is binnengekomen ... In het courant taalgebruik spreekt men ook van "iemand die illegaal in België verblijft".

Geregulariseerde

Iemand die geen geldige verblijfstitel had maar die een verblijfsvergunning in België kreeg om humanitaire of medische redenen.

Migrant

Iemand die zijn land heeft verlaten om zich in een ander land te vestigen, ongeacht de reden daarvoor (asiel, studies, werk ...). Een Belgische burger die naar het buitenland vertrekt om er zich te vestigen, is ook een migrant. Migratie kan vrijwillig of onvrijwillig zijn.

CONTACT

Fedasil

Hoofdzetel

Kartuizersstraat 21

B-1000 Brussel

T+32 2 213 44 11

📧 info@fedasil.be

🏠 www.fedasil.be

Ver. Uitg.: Fanny François | Redactie en layout: Fedasil

Foto's: Layla Aerts | Druk: Group Joos nv

D/2019/10.053/2 | december 2019 (update november 2023)

Cette brochure est aussi disponible en français.

This brochure is also available in English.

fedasil.be

